

Predmet : Ovčara (Miroljub Vujović i dr.)
Okružni sud u Beogradu – Veće za ratne zločine
Broj predmeta :K.V. br.1/2003

Sudsko Veće: Vesko Krstajić (predsednik veća), Gordana Božilović – Petrović (član veća) i Vinka Beraha – Nikićević (član veća)

Optužba: zamenik Tužioca za ratne zločine, Dušan Knežević

Optuženi: Miroljub Vujović, Stanko Vujanović, Jovica Perić, Ivan Atanasijević, Predrag Madžarac i Milan Vojnović

Branioци okrivljenih: za okrivljenog Miroljuba Vujovića, advokati Nenad Petrušić i Zaklan, za okrivljenog Stanka Vujanovića, advokati Miroslav Perković i Dragana Kušar, za okrivljenog Jovicu Perića, advokat Zoran Jevrić, za okrivljenog Mirka Vojinovića, advokat Stevo Kačar, za okrivljenog Ivana Atanasijevića, advokat Vojislav Vukotić, za okrivljenog Predraga Madžarca, advokat Slavko Pereski, za okrivljenog Milana Vojnovića, advokati Milan Vujin i Slaviša Prodanović, za okrivljenog Milana Lančuzanina, advokati Đorđe Kalanj, Milan Stanić i Savo Štrbac, za okrivljenog Marka Ljuboju, advokat Đorđe Dozet, za okrivljenog Predraga Milojevića, advokati Bojan Stanojević, Đorđe Kalanj i Savo Štrbac, za okrivljenog Zlatar Vuja, advokati Rajko Jelušić i Vladimir Đurđević, za okrivljenog Gorana Mugošu, advokati Ilija Radulović i Slobodan Stašević, za okrivljenog Đorđa Šošića, advokat Vladimir Beljanski, za okrivljenog Miroslava Đankovića, advokat Rajko Jelušić, za okrivljenog Slobodana Katića, advokat Aleksandar Bojkov, za okrivljenu Nadu Kalabu, advokat Miroslav Perković, za okrivljenog Milana Bulića, advokat Branko Munižaba i za okrivljenog Predraga Dragovića, advokati Đorđe Kalanj, Ljubomir Apro i Zoran Levajac.

Punomoćnici oštećenih: Nataša Kandić, Izvršni direktor Fonda za humanitarno pravo, Dragoljub Todorović, advokat u ime FHP, Rajko Danilović, Nikola Barović i Tomić Slobodan u ime Ministarstva pravosuđa Hrvatske.

Posmatrači: Suđenje prate posmatrači Regionalnog tima – predstavnici Centra za mir, nenasilje i ljudska prava iz Osijeka, Fonda za humanitarno pravo iz Beograda i Istraživačko dokumentacionog centra iz Sarajeva, posmatrači NVO iz Srbije i Crne Gore, predstavnici misije OEBS-a u SCG, predstavnici Vlade Republike Hrvatske, predstavnicu Veleposlanstva RH u Beogradu, članovi udruga “Vukovarske majke”, rodbina i prijatelji optuženih i predstavnici medija.

Predmet Optužnice: Pred Većem za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu 9. marta 2004. godine otvoren je glavni pretres K.V. br.01-2003 po optužnici Tužilaštva za ratne zločine od 4 decembra 2003 godine u predmetu za krivično delo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144 Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Tužilaštvo je potom podiglo još dve optužnice za isto krivično delo, i to protiv Lančuzanin Milana i dr. 24 maja 2004. godine i protiv Dragović Predraga 25. maja 2004. godine. Rešenjem suda spojen je postupak po dve nove optužnice sa već započetim postupkom protiv Vujović Miroljuba i dr.

U optužnom aktu navodi se da su optuženi na poljoprivrednom dobru Ovčara kod Vukovara, u tadašnjoj Republici Hrvatskoj, kao pripadnici Teritorijalne odbrane Vukovara, koja je bila u

sastavu tadašnje Jugoslovenske Narodne Armije, odnosno dobrovoljačkog odreda “Leva supoderica”, u vremenu od 20. novembra do 21. novembra 1991. godine od popodnevnih do ranih jutarnjih časova, kršeći pravila međunarodnog prava za vreme oružanog sukoba koji nije imao karakter međunarodnog oružanog sukoba, protivno članu 3 stav 1. tač. a) i c) i člana 4. stav 1. 2. i 4. III Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima iz 1949. godine, ratifikovane od strane Narodne Skupštine FNRJ 1950. godine i Dopunskog Protokola uz Ženevske konvencije iz 1977. godine o zaštiti žtava nemeđunarodnih oružnih sukoba, organizovali i naredili, odnosno izvršili prema pripadnicima oružnih snaga i drugim licima koja spadaju u oružne snage, odnosno prate oružne snage iako neposredno ne ulaze u njihov sastav, ubistva i nečovečna postupanja kojim se vređa lično dostojanstvo 192 lica i time direktnim umišljajem lišili života i zakopali na poljoprivrednom dobru Ovčara kod Vukovara čime su izvršili krivično delo zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Glavni pretres : 9. mart 2004.

Izveštaj : Nataša Kandić i adv. Dragoljub Todorović, punomoćnici oštećenih

Predsednik veća upozorio je okrivljene da pažljivo slušaju šta ko govori i predočio im njihovo pravo da daju komentare a potom je izvestio prisutne da je telefonskim putem obavešten da je jedan od okrivljenih, Mirko Vojinović preminuo u novosadskom Kliničkom centru. Tuzilac za ratne zločine predložio je da se postupak protiv Vojinovića izdvoji, što je njegov branilac, advokat Perković prihvatio. Nakon toga, Sudsko veće donelo je rešenje o razdvajanju postupka u odnosu na postupak protiv ostalih okrivljenih.

Pre početka saslušanja optuženog Miroljuba Vujovića, zamenik tužioca za ratne zločine pročitao je optužnicu, navodeći imena 192 žrtve, koje su ekshumirane i identifikovane na lokalitetu masovne grobnice Grabovo, kod poljoprivrednog dobra Ovčara.

Prvooptuženi Miroljub Vujović rekao je da su optužbe protiv njega čiste izmišljotine. Predložio je da se u svojstvu svedoka pozove istražni sudija Miroslav Alimpić, na okolnost njihovog razgovora prilikom saslušanja u istrazi. Po njegovim rečima, Alimpić mu je tada rekao da mu je jasno da okrivljeni Vujović nije bio komandant Teritorijalne odbrane (u daljem tekstu TO) i da ta formacija nije postojala, ali da to nije zapisnički konstatovano. Okrivljeni Vujović predočio je sudskom veću kartu Vukovara, pokazujući da je Petrova gora obična ulica u Vukovaru, od koje se sada želi stvoriti jedinica TO Petrova gora. Optuženi je naglasio da je u oktobru 1991. godine u Vukovar došla Gardijska brigada Jugoslovenske Narodne Armije (u daljem tekstu JNA), sa svoje četiri čete, u čiji su sastav automatski ušli pripadnici teritorijalne odbrane. Po njegovim rečima, on je raspoređen u četvu kapetana JNA Milana Radića, koja je došla u ulicu Petrova gora, dok je drugooptuženi Vujanović bio u četi kapetana JNA Bojkovskog. Optuzeni Vujović je rekao da je ranjen u borbama kod Bogdanovaca, nakon čega je prebačen na Vojnomedicinsku akademiju (u daljem tekstu VMA), gde je bio od 14. novembra 1991. godine, a 19. novembra se morao javiti na kontrolu.

U pogledu okolnosti koja se odnose na prestanak borbi u Vukovaru, optuzeni Vujović je istakao da mu je neko 18. novembra rekao da je “oslobodjen” Vukovar i da su se svi predali, pa je on sa ostalima krenuo prema bolnici. Optuzeni Vujović naveo je da je zločin na Ovčari [poljoprivredna farma u blizini Vukovara] počinjen 19. novembra, a ne kako je navedeno u optužnici 20.

novembra 1991. godine. Optuženi je rekao da je samo jednom bio na Ovčari i naglasio da se ne može setiti da li je toga dana prvo otišao do kasarne ili do Veleprometa [sabirni centar] , ali je siguran da su u kasarni bili zarobljenici i da se na oba mesta zadržao 15 minuta ili pola sata. Optuženi Vujović istakao je da je kod kasarne video dva, tri ili četiri autobusa, ispred kojih su stajali vojnici i da je odatle otišao kući, da bi se potom ponovo vratio u kasaranu. Po njegovim rečima, tamo više nije bilo autobusa, vojske, meštana i dobrovoljaca, a Milan Vojnović [nije optuženi] mu je rekao da su zarobljenici prebačeni na Ovčaru. Nakon što je u bolnici izvadio konce, otišao je na Ovčaru, sa namerom da vidi ko je protiv njih ratovao. Kada je stigao na Ovčaru, oko 16:30 sati, video je nekoliko praznih autobusa i ljude u hangaru u koji se nije moglo ući zato što je tamo stajala vojska. Bio je naoružan automatskom puškom, ali nije mogao pucati. Na Ovčari se zadržao oko pola sata kada je na sredini hangara video sto za kojim je neki vojnik u SMB uniformi vršio popis. Ispred hangara bilo je puno ljudi, meštana i dobrovoljaca, a među zarobljencima nije video žene. Optuženi Vujović je naglasio da je za zločin na Ovčari čuo nakon desetak dana. On je rekao da su neki, koji su ostali duže govorili kako su meštani i dobrovoljci ulazili u hangar da bi prepoznali zarobljenike i da su videli neki traktor ili kamion. Po njegovim rečima, 21. novembra zajedno sa Mrkšićem otišao je na prijem kod generala Veljka Kadijevića [načelnik Generalštaba JNA] u Beograd. Smatrao je da je pozvan na prijem zbog toga što je predlagao efikasan način oslobađanja Vukovara. Par dana nakon njegovog povratka iz Beograda, u Vukovar je došao Radovan Stojčić Badža [načelnik resora Javne bezbednosti Republike Srbije] i da je tada predložen za komandanta TO.

Zapažanje posmatrača

Početak suđenja Miroljubu Vujoviću i dr. za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika izvršen na poljoprivednom dobru Ovčara privukao je veliku pažnju opšte i stručne javnosti u Srbiji i Hrvatskoj.